

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Milana Karabína a sudcov JUDr. Petra Szaba a JUDr. Petra Hatalu v trestnej veci zadržanej osoby **J. B.** vedenej na Krajskom súde v Prešove pod sp. zn. 6 Ntc 25/09, o návrhu prokurátora na vzatie do väzby zadržanej osoby J. B. na základe európskeho zatýkacieho rozkazu vydaného na J. B. súdom v Oradei – okres Bihor v Rumunsku č. 31/E/17.07.2009, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 22. októbra 2009 v Bratislave sťažnosť zadržanej osoby J. B. a jeho brata M. B. proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 9. októbra 2009, sp. zn. 6 Ntc 25/2009, a rozhodol

t a k t o :

I. Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosť M. B., brata zadržaného J. B.,
s a z a m i e t a .

II. Podľa § 193 ods. 1 písm. b/ Tr. por. sťažnosť zadržanej osoby J. B.
s a z a m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

Na J. B., občana Slovenskej republiky, trvale bývajúceho v L. bol súdom v Oradei v Rumunsku vydaný európsky zatýkací rozkaz pod vyššie uvedeným číslom, smerujúci k vydaniu menovaného na výkon trestu odňatia slobody v trvaní päť rokov v režime väzby 3, ktorý mu bol uložený Župným súdom v Oradei č. 476 zo 17. apríla 2009, sp. zn. 3132/271/2006, za trestný čin podvodu podľa § 215 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona Rumunskej republiky, v podstate na tom skutkovom základe, že

v priebehu roka 2004 J. B. spolu so Z. K. organizovali prostredníctvom tlače a ďalších osôb nábor osôb, ktoré chceli pracovať v Taliansku, vyhotovili predbežné pracovné zmluvy

a od každého záujemcu žiadali poplatok vo výške 50 €, pričom prácu v Taliansku záujemcom nevybavili a

dňa 29. marca 2004 spolu so Z. K., prostredníctvom manželov O. a M. C., zorganizovali odchod 37 osôb do Talianska, kde mali pracovať, pričom počas cesty a aj po príchode do Talianska žiadali od týchto osôb rôzne peňažné čiastky v rumunskej mene aj v eurách (asi 120 € na osobu) pod zámienkou, že tieto peniaze potrebujú na úhradu rôznych poplatkov a pracovných víz, napriek tomu, že prácu týmto osobám v Taliansku nevybavili.

Na základe tohto európskeho zatýkacieho rozkazu bol J. B. príslušníkmi Policajného zboru Slovenskej republiky v zmysle § 15 zákona o európskom zatýkacom rozkaze (zák. č. 403/2004 Z. z.) dňa 7. októbra 2009 o 12.45 hod. zadržaný.

Prokurátor Krajskej prokuratúry v Prešove podal dňa 9. októbra 2009 o 10.40 hod. Krajskému súdu v Prešove návrh na vzatie do väzby zadržanej osoby nachádzajúcej sa v cele predbežného zadržania Okresného riaditeľstva Policajného zboru, Obvodného oddelenia Policajného zboru v Prešove – Sever a o 12.10 hod., dňa 9. októbra 2009, bol zadržaný J. B. predvedený pred predsedu senátu Krajského súdu v Prešove, ktorý zadržaného od 12.10 hod. do 13.15 hod. uvedeného dňa vypočul a rozhodol vyššie uvedeným uznesením podľa § 17 ods. 1 zák. č. 403/2004 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze tak, že zobral zadržaného J. B. do väzby s tým, že väzba začína 7. októbra 2009 o 12.45 hod. a bude vykonávaná v Ústave na výkon väzby v Prešove.

Výsluch zadržanej osoby predsedom senátu Krajského súdu v Prešove bol vykonaný za prítomnosti obhajcu zadržanej osoby a prokurátorky Krajskej prokuratúry v Prešove. Obhajca JUDr. J. O., bol zadržanej osobe ustanovený Krajským súdom v Prešove na žiadosť prokurátora dňa 8. októbra 2009 v zmysle § 19 ods. 1 zák. č. 403/2004 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze. Iného obhajcu si zadržaný J. B. nezvolil a tento obhajca bol prítomný dňa 8. októbra 2009 na Krajskej prokuratúre v Prešove pri oboznamovaní zadržanej osoby s dôvodmi zadržania.

Zadržaný J. B., po vyhlásení uznesenia o jeho vzatí do väzby, po porade so svojim obhajcom, do zápisnice o výsluchu vyžiadanej osoby uviedol, že sa výslovne vzdáva podať sťažnosť proti vyhlásenému uzneseniu a chce, aby rozhodnutie bolo právoplatné.

Dňa 12. októbra 2009 bolo Krajskému súdu v Prešove osobne doručené podanie M. B., ktorý predložil aj doklad o svojej totožnosti, a v tomto podaní, označenom ako sťažnosť, uviedol, že je bratom zadržanej osoby J. B. a podáva proti uzneseniu predsedu senátu Krajského súdu v Prešove z 9. októbra 2009, sp. zn. 6 Ntc 25/09, ktorým bol jeho brat vzatý do väzby, sťažnosť.

Sťažovateľ sa domnieva, že v danom prípade neboli splnené zákonné predpoklady na vzatie jeho brata do väzby, pretože jeho bratovi boli doručované písomnosti z Rumunska v rumunskom jazyku, čím boli porušené jeho základné práva na spravodlivý proces a na vedenie trestného konania v jazyku, ktorému rozumie. Podľa neho vzhľadom na tieto skutočnosti nie je dôvod na vzatie jeho brata do väzby a na jeho vydanie do Rumunska.

V podaní z 13. októbra 2009 doručenom Krajskému súdu v Prešove dňa 14. októbra 2009 zadržaná osoba J. B. uviedol, že odvoláva svoj súhlas s jeho vydaním do Rumunskej republiky, lebo keď sa takto vyjadril pred predsedom senátu Krajského súdu v Prešove dňa 9. októbra 2009 bol v strese spôsobenom zadržaním, ako aj jeho zdravotným stavom, po komplikovanej zlomenine nohy a keďže má na Slovensku maloletého syna, nikdy by nevyslovil súhlas s vydaním, ak by bol vedel o možnosti vykonať trest na Slovensku. Poukázal na to, že nebol poučený o možnosti požiadať rumunskú stranu o výkon trestu odňatia slobody na Slovensku a nebol poučený o dôsledkoch vyslovenia takého súhlasu a o nemožnosti jeho odvolania. Chce podať žiadosť rumunskému ministerstvu spravodlivosti o udelenie súhlasu na výkon trestu odňatia slobody na Slovensku.

Na základe uvedeného, po preskúmaní predmetných podaní, ktoré boli Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky predložené na rozhodnutie ako sťažnosti proti vyššie citovanému uzneseniu predsedu senátu Krajského súdu v Prešove o väzbe zadržanej osoby J. B. a na podklade obsahu spisového materiálu Krajského súdu v Prešove v predmetnej veci sp. zn. 6 Ntc 25/2009, Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil nasledovné:

Keďže v predmetnej veci nie je, a ani nemôže byť, zatiaľ žiadne rozhodnutie prokurátora podľa § 20 ods. 4 alebo súdu podľa § 21 ods. 3 zák. č. 403/2004 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze o vykonaní rumunským súdom vydaného európskeho zatýkacieho rozkazu na vyžiadanú osobu J. B., podľa obsahu podania zadržaného J. B. z 13. októbra 2009 možno toto podanie považovať za sťažnosť proti uzneseniu o väzbe,

pretože v danom štádiu iba predbežného vyšetovania podľa § 18 zákona o európskom zatýkacom rozkaze sa rozhodovalo iba o návrhu prokurátora na vzatie do väzby vyžiadanej osoby, ktorá bola zadržaná podľa § 15 citovaného zákona a o tomto návrhu rozhodol predseda senátu príslušného krajského súdu, v ktorého obvode bola vyžiadaná osoba zadržaná (§ 17 ods. 1 a ods. 2 zák. č. 403/2004 Z. z.).

Túto sťažnosť zadržanej osoby, ako uvedené podanie podľa obsahu považoval Najvyšší súd za sťažnosť, bolo nutné zamietnuť podľa § 193 ods. 1 písm. b/ Tr. por. ako sťažnosť podanú osobou, ktorá sa jej výslovne vzdala. V tomto smere je vyhlásenie zadržanej osoby urobené po porade s obhajcom jednoznačné a nespochybniteľné, prejavené výslovne a týka sa výroku uznesenia o jeho vzatí do väzby.

Okrem toho treba dodať, že táto sťažnosť by bola podaná aj oneskorené, lebo zadržaný J. B. v prípade, že by sa práva podať sťažnosť nevzdal, ju mohol podať do 12. októbra 2009. Vzdanie sa práva podať sťažnosť však bolo predchádzajúce, preto z tohto dôvodu bola sťažnosť J. B. zamietnutá bez toho, aby na jej podklade Najvyšší súd preskúmaval napadnuté uznesenie.

Proti uzneseniu o väzbe môžu podľa § 186 ods. 2 Tr. por. podať sťažnosť v prospech obvineného aj osoby, ktoré by mohli v jeho prospech podať odvolanie. Toto ustanovenie je potrebné, podľa názoru Najvyššieho súdu, aplikovať aj na prípady, keď bolo rozhodnuté o väzbe vyžiadanej osoby na základe vydaného európskeho zatýkacieho rozkazu podľa § 17 ods. 1 zák. č. 403/2004 Z. z.

Preto brat vyžiadanej osoby je osobou oprávnenou podať podľa § 17 ods. 6 citovaného zákona o európskom zatýkacom rozkaze sťažnosť proti rozhodnutiu o väzbe podľa § 17 ods. 1 citovaného zákona. Proti rozhodnutiu o väzbe podľa § 17 ods. 3 citovaného zákona, vzhľadom na jeho ustanovenie § 17 ods. 6, sťažnosť prípustná nie je. V danom prípade sa však nerozhodovalo podľa § 17 ods. 3 citovaného zákona.

Brat vyžiadanej osoby M. B. podal sťažnosť 12. októbra 2009, teda v zákonom stanovenej lehote (§ 187 ods. 1 a ods. 2 Tr. por.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade sťažnosti M. B., brata vyžiadanej osoby J. B., podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť i konanie predchádzajúce tomuto výroku napadnutého uznesenia a zistil, že sťažnosť nie je dôvodná.

V danom prípade došlo k zadržaniu J. B., na ktorého bol vydaný rumunským súdom európsky zatýkací rozkaz, v súlade s § 15 vyššie citovaného zákona o európskom zatýkacom rozkaze. Prokurátor príslušný na vykonanie predbežného vyšetrovania zadržanú osobu do 48 hodín od zadržania neprepustil, ale podal v tejto lehote príslušnému súdu návrh na jej vzatie do väzby.

V súlade s § 17 ods. 1 zákona o európskom zatýkacom rozkaze predseda senátu príslušného krajského súdu do 48 hodín od dodania zadržanej osoby rozhodol o návrhu prokurátora na jej vzatie do väzby.

Podľa druhej vety § 17 ods. 1 zákona o európskom zatýkacom rozkaze, ak súd postupuje podľa § 4 ods. 8 tohto zákona, predseda senátu zadržanú osobu vezme do väzby; dôvodmi väzby podľa osobitného zákona (má sa na mysli Trestný poriadok) pritom nie je viazaný. Len keby nebolo možné postupovať podľa § 4 ods. 8 zákona o európskom zatýkacom rozkaze, potom by predseda senátu musel skúmať dôvody väzby z pohľadu existencie konkrétnych skutočností, ktoré by odôvodňovali obavu, že zadržaná osoba ujde, alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhla trestnému stíhaniu alebo výkonu trestu alebo ochranného opatrenia.

V prípade vyžiadanej osoby J. B. bolo možné postupovať podľa § 4 ods. 8 citovaného zákona, lebo justičným orgánom štátu pôvodu (teda rumunským súdom) bol v európskom zatýkacom rozkaze skutok, za ktorý bol J. B. odsúdený a pre ktorý sa žiada jeho vydanie, označený ako podvod a ten je zaradený do kategórie 8 § 4 ods. 8 zák. č. 403/2004 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze.

Zároveň z európskeho zatýkacieho rozkazu vydaného vo veci vyžiadanej osoby J. B. rumunským súdom je zrejmé, že ide o taký trestný čin podľa rumunského právneho poriadku, za ktorý horná hranica trestnej sadzby odňatia slobody je podľa právneho poriadku štátu pôvodu najmenej tri roky. Ako vyplýva z európskeho zatýkacieho rozkazu vyžiadanej osobe

J. B. bol justičným orgánom štátu pôvodu uložený za trestný čin podvodu trest odňatia slobody vo výmere päť rokov.

Zatiaľ iné podmienky predseda senátu Krajského súdu v Prešove nemal skúmať. Mal skúmať, či zadržanie bolo v súlade s § 15 citovaného zákona o európskom zatýkacom rozkaze, či bola dodržaná tam uvedená lehota na podanie návrhu na vzatie zadržanej osoby do väzby a či sám môže v lehote uvedenej v § 17 ods. 1 rozhodnúť, aby nedošlo k porušeniu základného ľudského práva zadržanej osoby na osobnú slobodu v dôsledku jej obmedzenia nad rámec dovolený zákonom a zároveň mal skúmať, či možno postupovať podľa § 4 ods. 8 citovaného zákona.

Z uvedených hľadísk postup krajského súdu bol súladný so zákonom. Námietka sťažovateľa, že boli porušené ľudské práva jeho brata tým, že rumunské orgány mu doručovali písomnosti v jazyku, ktorému nerozumel, je irelevantná z pohľadu skúmania podmienok väzby podľa § 17 ods. 1 zákona o európskom zatýkacom rozkaze. Táto námietka sa týka konania a rozhodovania rumunských justičných orgánov a to nie je, ani nemôže byť, predmetom preskúmania v rámci konania predsedu senátu príslušného slovenského súdu o návrhu prokurátora na vzatie do väzby vyžiadanej osoby. V rámci tohto konania je dôležité, či bol vyžiadanej osobe doručený európsky zatýkací rozkaz za takých podmienok, že mu rozumel.

Podľa § 19 ods. 2 zákona o európskom zatýkacom rozkaze má vyžiadaná osoba pri úkonoch súvisiacich s rozhodovaním o vykonaní európskeho zatýkacieho rozkazu právo na tlmočníka a prekladateľa. Z obsahu spisového materiálu v predmetnej veci však možno zistiť, že k fotokópii originálu európskeho zatýkacieho rozkazu bol pripojený aj jeho preklad do slovenčiny, takže zadržaný J. B. pri oboznamovaní s dôvodmi zadržania, pri ktorom úkone, ktorý vykonal prokurátor dňa 8. októbra 2009, bol aj jeho obhajca, bol zrozumiteľne oboznámený s podstatou európskeho zatýkacieho rozkazu, ktorý bol podkladom na jeho zadržanie.

Z uvedeného je evidentné, že námietka sťažovateľa sa nemôže dotýkať konania, ktoré na Slovensku, na príslušnom súde, predchádzalo rozhodnutiu o väzbe jeho brata.

Preto sťažnosť sťažovateľa M. B. bola ako nedôvodná zamietnutá.

Len pre úplnosť treba dodať, že pokiaľ išlo o konanie súdu o návrhu prokurátora, išlo o konanie o návrhu na vzatie do väzby vyžiadanej osoby, ktorý návrh v rámci predbežného vyšetrovania spadajúceho do pôsobnosti prokurátora príslušnej krajskej prokuratúry mohol prokurátor podať. Predbežné vyšetrovanie v zmysle § 18 zákona o európskom zatýkanom rozkaze nerobí súd.

Otázkami, ktorými sa zaoberal predseda senátu krajského súdu v rámci výsluchu zadržanej osoby, ktoré sa dotýkali podmienok na rozhodnutie o tom, či sa európsky zatýkací rozkaz vykoná alebo nie, sa má zaoberať pri predbežnom vyšetrovaní prokurátor. Ten má mať na pamäti aj všetky náležitosti poučenia vyžiadanej osoby tak, aby jej bolo zrozumiteľné, o čo v konaní ide a aj vyjadrenia vyžiadanej osoby v rámci predbežného vyšetrovania musia byť jednoznačné. Rovnako i zápisnice o týchto úkonoch musia byť jasné a zrozumiteľné tak, aby bolo možné zistiť, či sú splnené podmienky na vydanie vyžiadanej osoby.

Až potom, po skončení predbežného vyšetrovania, môže nasledovať buď rozhodnutie prokurátora, a to uznesením podľa § 20 ods. 4 zákona o európskom zatýkanom rozkaze o tom, že sa európsky zatýkací rozkaz vykoná, ak sú splnené podmienky, pokiaľ prokurátor nezistí, že existuje niektorý z dôvodov odmietnutia vykonania európskeho zatýkacieho rozkazu, alebo prokurátor podá návrh podľa § 21 ods. 1 súdu, aby súd rozhodol o vykonaní európskeho zatýkacieho rozkazu podľa § 21 ods. 3 citovaného zákona, pokiaľ vyžiadaná osoba nesúhlasí s vydaním, prípadne návrh prokurátora môže byť podaný súdu na rozhodnutie, ako už bolo naznačené, aj v prípade súhlasu vyžiadanej osoby s vydaním, ak prokurátor zistí niektorý z dôvodov odmietnutia vykonania európskeho zatýkacieho rozkazu podľa § 14 ods. 1 písm. a/ až písm. c/ zákona o európskom zatýkanom rozkaze.

Najvyšší súd iba poznamenáva, že v priebehu veľmi krátkej doby necelých 24 hodín došlo k diametrálne odlišným vyjadreniam zadržanej osoby J. B.. Zo zápisnice o oboznámení vyžiadanej osoby s dôvodmi zadržania, ktorý úkon robila prokurátorka Krajskej prokuratúry v Prešove, zadržaný J. B. sa vyjadril tak, že „ak by to bolo možné, chcel by sa voči zadržaniu, resp. vydaniu do Rumunska odvolať.“

Napriek tomu, že ide o osobu neznalú práva, i keď tam bol prítomný i obhajca zadržanej osoby, je evidentné, že v tejto zápisnici je zaznamenaný ústny prejav vlastnej vôle zadržanej osoby J. B., ktorý je dostatočne zrozumiteľný v tom, že nesúhlasí s vydaním

do Rumunska. Táto zápisnica neobsahuje ucelené a jasné poučenia zadržanej osoby o jeho právach a dôsledkoch jeho vyjadrení.

V rámci predbežného vyšetrovania, z materiálov predložených prokurátorom, nevyplýva jasný súhlas vyžiadanej osoby s vydaním. Opäť treba podotknúť, že súd nerozhodoval o návrhu na rozhodnutie o vykonaní európskeho zatýkacieho rozkazu podľa § 21 ods. 3 zákona o európskom zatýkacom rozkaze, ako je to mylne uvedené na str. 27 spisového materiálu (prvý odsek na strane 2 zápisnice o výsluchu vyžiadanej osoby predsedom senátu krajského súdu).

Odhladnuc od uvedeného, čo by mali mať na pamäti justičné orgány Slovenskej republiky v ďalšom konaní, o sťažnostiach sťažovateľov J. B. a M. B. proti rozhodnutiu o väzbe podľa § 17 ods. 1 zákona o európskom zatýkacom rozkaze, ktoré ešte nie je rozhodnutím o vykonaní európskeho zatýkacieho rozkazu, bolo nutné rozhodnúť tak, ako sa uvádza vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 22. októbra 2009

JUDr. Milan K a r a b í n, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová